

Naš glas

GLASILO KOMBINATA DELAMARIS

INTERNA IZDAJA

LETNIK IV.

IZOLA — 28. DECEMBRA 1962

ŠT. 10

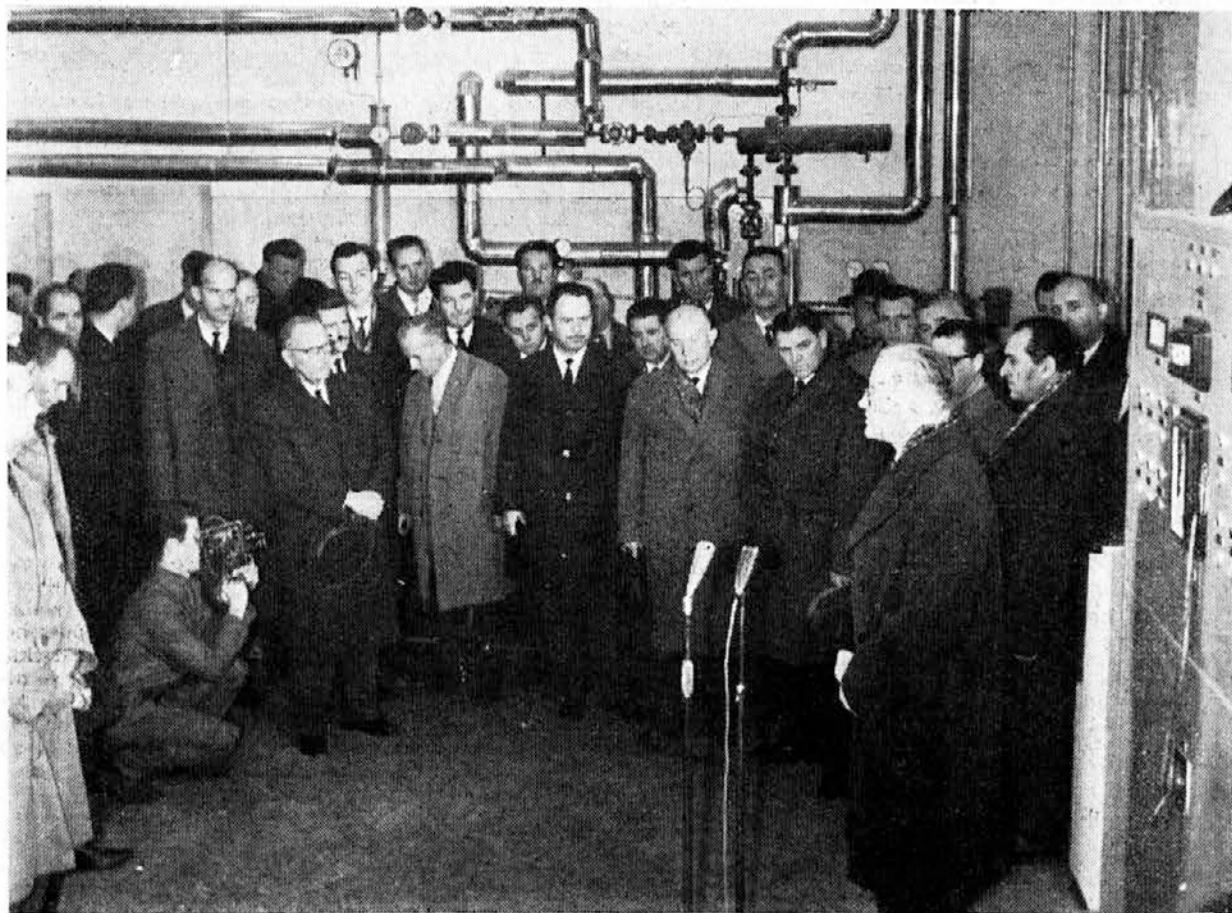
Svečana otvoritev oddelka hranil v prahu

Zadnjo soboto v novembru je predsednik Občinskega ljudskega odbora tovariš Srečko Vičič slavnostno spustil v pogon naše novo postrojenje hranil v prahu. Do tega dne nam je dokončno uspelo povsem opremiti novi oddelek, ki nas bo veljal skoraj 500 milijonov din lastnih sredstev.

Slovesni otvoritvi so prisostvovali mnogi predstavniki oblasti, družbeno političnih organizacij in tistih podjetij, ki so posredno ali

neposredno sodelovala pri uresničenju naše zamisli. Ob 11. uri dopoldan so se zbrali v menzi obrata Argo predstavniki EE ter vodilni uslužbenci, ki so sprejemali povabljenec. Na otvoritvi, ki je bila v pritličnih prostorih novega oddelka, je glavni direktor Franc Karo v svojem govoru poudaril vzroke, ki so nas privedli do tega, da smo se odločili za to novo dejavnost in da smo danes lahko pričeli otvoritve enega naj-

modernejših obratov živilske industrije. Ko se je glavni direktor zahvalil vsem gospodarskim organizacijam, ki so bile angažirane pri graditvi in montaži novega oddelka, je zaprosil predsednika ObLO, da spusti oddelek v obratovanje. Tovariš Srečko Vičič je po nekaj spodbudnih besedah pod lučmi televizijskih reflektorjev prerezal rdeči trak in z obratom ročice so zabrneli najmodernejši stroji našega kombinata.

Govor glavnega direktorja ob otvoritvi oddelka proizvodov v prahu

Razgovor ob koncu leta

Ob koncu leta smo obiskali predsednika občinskega ljudskega odbora Izole tovariša Srečka Vičiča in mu zastavili nekaj vprašanj.

Znano je, da je letošnji gospodarski program v naši komunici znatno večji od planov prejšnjih let, pa bi naše bralce zanimalo, kako se ta plan izvaja in kako ste zadovoljni z izvrševanjem gospodarskih nalog v naših podjetjih. Ali so bile tu kake posebne težave?

Da je letošnji plan večji, smo se zavedali in že takoj v začetku leta opozorili gospodarske organizacije, naj bodo pri izvajanju svojih nalog dosledne skozi vse leto, da ne bo zaostankov in izpadov v prvih kvartalnih. Brez težav pa ni šlo, vendar upamo, da bo plan izvršen. Proizvodni plan ne bo dosežen v opekarni »Ruda«, tu tudi prodaja zaostaja za proizvodnjo. V Mehanotehniki bodo fizični plan dosegli, ogrožen pa je plan izvoza, ker se je zakasnila dobava stroja za izdelavo tehničnih igračk, ki gredo v izvoz. Stroj je namreč tudi uvožen in ni bilo pravočasno na razpolago deviz. Tu je kolektiv brez moči in jim ni kaj očitati.

V Delamarisu je slab ulov v prvem polletju zaviral izvrševa-

nje plana, sicer pa svoje težave sami poznate.

Tudi »Mala oprema« bo s težavo dosegla svoj plan kljub vsemu prizadevanju kolektiva.

Za »Stavbenik« lahko rečemo,

Predsednik ObLO Izola tovariš Srečko Vičič

da sta oba kolektiva, bivši Gradbenik in bivši 1. maj, dobro razumela koristi združitve, zato so tudi začetne težave dobro prebredli in bodo tudi plan izvršili.

V trgovini uvajamo specializacijo posameznih dejavnosti in prvi rezultati se že čutijo. Povečana realizacija v trgovini ne izhaja vsa iz podražitve, ampak tudi iz povečanega prometa, ki ga prinaša specializacija. Takšno delo pa zahteva večjo strokovnost kadra, to je pa šibka točka v naši trgovini.

Ko govorimo že o kadrih, moram povedati, da smo s temi v gostinstvu še mnogo na slabšem kot v trgovini. Da bo naše gostinstvo kos nalogam, ki mu jih nalaga razvoj turizma na naši obali, bo nujno s tečaji in šolanjem izboljšati strokovno znanje gostinskega kadra.

Pripravlja se nov statut občine, v obravnavi je tudi predosnutek ustave. Zanima nas, v čem bo novi statut prinesel največ novosti.

Komisija za sestavo osnutka statuta si je predvsem prizadevala, da se v določbah izrazi misel, da so občani tisti, ki preko mehanizma družbene samouprave sami organizirajo in vodijo službe za zadovoljevanje potreb občanov. Občina kot politično teritorialna

enota naj s svojimi organi in sredstvi pri tem samo pomaga, sama pa organizira le tiste službe, ki zahtevajo angažiranje večjih finančnih sredstev.

Razmerja med občino in delovnimi organizacijami ter pravice in dolžnosti, ki izvirajo iz teh razmerij, slonijo na načelih samostojnosti in odgovornosti delovnih organizacij. Okvirni osnutek statuta predvideva, da bi bila pravica občine do delovnih organizacij v tem, da spremlja zakonitost, hkrati pa tudi dolžnosti, da se vzdržuje slehernega dejanja, ki krši, omejuje ali ovira samostojnost in samoupravo organizacije.

Nadalje so v osnutku določbe o krajevnih skupnostih, o zborih volivcev in referendumu. Te tri oblike samouprave v občini imajo svoj izvor v suverenosti občanov, da v naseljih občani uresničujejo samoupravljanje v vseh družbenih zadevah, kjer ustvarjajo materialne in druge pogoje za svoje življenje in svoj napredek. V ta namen organizirajo razne službe, ki naj zagotovijo zadovoljevanje njihovih potreb.

Ker gre mandatna doba sedanjega občinskega odbora in njegovih organov proti kraju in pričakujemo pomladi nove volitve, nas zanima, kako so le-ti opravljali svoje naloge in upravičili zaupanje svojih volivcev. Ali ste imeli tu kakšne težave?

Ako upoštevamo, da imamo v občinskem zboru in zboru proizvajalcev 44 odbornikov, v 11 svetih skupno 107 članov, odborniških komisij in komisij pri svetih je nad 20 in je v njih nad 100 občanov, vidimo, da je družbeno samoupravljanje v naši komunici res široko zasnovano. Če pa vemo še to, da je imel občinski ljudski odbor doslej 40 skupnih sej, občinski zbor 47, zbor proizvajalcev pa 67 in da so sveti in komisije proučevali in pripravljali ves material za te seje, so res opravili ogromno delo, za kar zaslužijo pohvalo. Tudi s sejami ni bilo posebnih težav. Le zbori volivcev so zlasti v poletnem času slabše obiskani, čeprav čutimo potrebo, da se imamo z volivci marsikaj pomeniti. Pri naših občanovih še nismo dovolj vzgajili čuta in smisla za čuvanje vsega, kar imamo v našem mestu, in pa smisla za lepoto. Naše mestece bo še lepše, če bodo naši vrtovi urejeni in v cvetju, ulice čiste, parki lepo negovani, za kar se pa moramo zavzeti vsi, ki te lepote uživamo.

Tako je zaključil razgovor predsednik naše komune, naša naloga pa je, da vsa predvidevanja uresničimo.

DELOVNEMU KOLEKTIVU KOMBINATA »DELAMARIS«

Ko zaključujemo letošnje poslovno leto, čutim prijetno dolžnost, da se vam v imenu Občinskega ljudskega odbora, v imenu vseh občanov ter v lastnem imenu iskreno zahvalim za sodelovanje in veliko razumevanje, ki ste ga v tem letu pokazali pri reševanju problemov naše komune.

Iskreno vam čestitam k delovnim uspehom, ki ste jih dosegli v tem letu, in sem prepričan, da boste tudi v novem letu vložili vse sile za napredek in razvoj svojega podjetja in naše komune.

Ob zaključku voščim vsem članom kolektiva srečno in zadovoljno novo leto 1963, želim vam lepih uspehov na vseh področjih udejstvovanja in osebno srečo!

**Predsednik občine Izola
Srečko Vičič**

Izvajanje gospodarskega programa

Realizacija programa gospodarskega razvoja občine Izola v 9 mesecih letošnjega leta ni dosegla pričakovanega rezultata, zaradi česar je ta program izpolnjen le s 73,3%. Na to v glavnem vpliva nizka realizacija v industriji (predvsem v Mehanotecniki), medtem ko trgovina in obrt dosega realizacijo celotnega dohodka.

Fakturirani celotni dohodek v vseh panogah gospodarstva druž-

proizvodne panoge	9.041.846
blagovni promet in gostinstvo	1.103.320
obrt	750.621
ostalo	64.952

Skupaj: 10.960.739 100,0

Po posameznih gospodarskih organizacijah družbenega sektorja se je realizacija celotnega dohodka, narodnega dohodka in dohodka v primerjavi z 9 meseci lanskega leta in predvidenim programom gospodarskega razvoja za leto 1962 gibala takole:

Industrija je v 9 mesecih dosegla le 61,4% predvidenega celotnega dohodka, 64,2% družbenega bruto proizvoda, 60,4% narodnega dohodka, 57,9% dohodka in 60,5% čistega dohodka, računajoč prodano proizvodnjo. Rašica, Ruda in Mehanotecnika v nekaterih postavkah ne dosegajo niti predvidene polletne realizacije. Boljše je stanje v fizičnem obsegu industrijske proizvodnje, kjer je dosežen letni plan s 73,8%. Tu je dosegla Mehanotecnika 83,9%, Ruda 48,5%, Rašica 41,6% in Delamaris 71,6%.

Kmetijska zadruga je s 1. julijem letos prevzela izolska obrata Kmetijskega kombinata Koper.

Vrednost ustvarjene proizvodnje na teh obratih je všteta v realizacijo celotnega dohodka in drugih postavk, niso pa všteta vložena sredstva v te obrate. Zaradi tega prikazani podatki ne kažejo dejanskega stanja. Zaradi velikega izpada proizvodnje zaradi suše lahko pričakujemo ob koncu leta v kmetijski zadrugi negativen obračun. Vrednost odkupa kmetijskih pridelkov v 9 mesecih letošnjega leta je znašala 29.547.524 din. Suša je tudi kriva, da je bilo v letošnjem letu odkupljeno samo 521.948 kg raznih kmetijskih pridelkov, medtem ko je bilo v enakem času v lanskem letu odkupljeno 893.497 kg.

Pri gradbeništvu so v delitvi celotnega dohodka zajeti podatki po podjetniškem principu. Zaradi primerjave so združene realizacije bivšega podjetja Gradbenik in 1. maja, ki sta se združila v tem letu. Stavbenik je v 9 mesecih letošnjega leta dosegel 1.610.546.000

benega sektorja je bil v 9 mesecih realiziran v vrednosti 10.961.000.000 din ali 73,3% predvidenega plana.

V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta predstavlja letos ustvarjeni celotni dohodek 114,1%.

Od ustvarjenega celotnega dohodka odpade na:

v 000 din	struktura
9.041.846	82,5
1.103.320	10,1
750.621	6,8
64.952	0,6
Skupaj: 10.960.739	100,0

din fakturiranega celotnega dohodka, medtem ko je vnovčenega le 1.171.883.000 dinarjev, kar je za 54,1% letnega plana. Ta razlika nastane zaradi tega, ker poteče 30 do 60 dni od izvršitve del do plačila računa.

V trgovini je bilo v 9 mesecih letošnjega leta doseženo 945.165.000 dinarjev celotnega dohodka, kar je za 17,8% več kot v enakem času lanskega leta ter predstavlja 73,3% letnega plana. Samo 33,3% letnega plana je dosegel »Istra Benz« zaradi tega, ker je bilo predvideno, da bo začel poslovati že spomladi, pa so bila dela končana šele jeseni. Pod pričakovano realizacijo so še »Soča« Koper, ki je dosegla 57,2%, »Tobak« Koper z 58,6% in »Lipa« z 69%. Trgovsko podjetje »Pivo-promet« je pa že za 2,7% prekoračilo letni plan.

Zadovoljivih rezultatov nista pokazala tudi turizem in gostinstvo, saj je devet mesecev zaključilo z aktivno samo gostišče »Pri ribiču«. Hotel »Zora«, ki vključuje tudi gostišče »Turist«, »Jadran« in sedaj še »Park«, izkazuje 1.124.000 dinarjev izgube, motel »Belvedere« pa 835.000 dinarjev. V gostinstvu je znašala realizacija celotnega dohodka v teh 9 mesecih 140.215.000 dinarjev, kar je za 34,8% več kot v enakem času lani. V gostinstvu opazamo močan padec potrošnje

vina in porast potrošnje žganja ter brezalkoholnih pijač.

V 10 mesecih letošnjega leta smo imeli v Izoli 581 domačih gostov manj kot v enakem času lanskega leta, medtem ko je bilo tujih gostov 420 več. Domači gostje so se letos zadrževali povprečno 5,9 dneva in je bilo skupnih nočitev 22.935, medtem ko je bilo lani teh nočitev 29.145. Povečalo pa se je prenočevanje tujih gostov in so se le-ti letos zadrževali povprečno 4,8 dneva nasproti 2,8 dneva v lanskem letu. Skupnih nočitev tujih gostov je bilo 7.338, kar je za 4.302 več kot v lanskem letu. Zaradi velikega izpada domačih gostov je bilo letos v teh 10 mesecih 161 gostov manj kot v lanskem letu, nočitev je bilo pa 1.908 manj, četudi je bilo letos na razpolago 74 ležišč več kot lanske leto. Vrednost prenočišč je letos znašala 11.116.000 din, lanske leto pa 9.396.000 din, kar je za 18,3% več kot lanske leto.

Obrtne gospodarske organizacije so v 9 mesecih letošnjega leta dosegle 627.400.000 dinarjev, kar predstavlja 98,1% realizacije celotnega dohodka v enakem obdobju lanskega leta ali 67,9% letnega plana. »Kroj« je letni plan že prekoračil za 32,1%, ker ima zaposlenih več ljudi, kot je bilo predvideno. Neurejene razmere v delavnici »Steklo« so privedle do 234.000 dinarjev izgube. To delavnico nameravajo priključiti kakemu gradbenemu ali lesnemu podjetju. Foto »Ideal«, ki je prvo polletje zaključil z izgubo, je to že pokrtil in izkazuje že 235.000 din čistega dohodka.

Komunalna dejavnost je realizirala 53,2% predvidenega letnega plana in ne kaže, da bo plan dosežen, ker je po vsej verjetnosti 100 milijonov za to podjetje preveč. Kino »Zvezda« pa je svoj plan dosegla 97,3%.

Takšno sliko nam da pregled uresničevanja letnega plana v 9 mesecih, ki je za marsikatero področje zaskrbljujoče, četudi so se razmere v zadnjem četrtletju izboljšale.

Vsem bralcem »Našega glasa«, prav posebno pa sodelavcem, želimo v novem letu vse dobro ter se za njihovo sodelovanje tudi vnaprej priporočamo!

UREDNIŠTVO

Ob predaji spominov ob srečanju predstavnikov »Delamarisa« in »Podravke« na »Belvederu«

Obisk iz »Podravke«

Delovnega kolektiva tovarne »Podravka« iz Koprivnice doslej skoraj nismo poznali. O njih smo vedeli le, da so mojstri za proizvodnjo juhe, da je njihovo podjetje zraslo in se razvilo iz malone obrtne dejavnosti, ki danes lepo uspeva in zaposluje nad 1000 delavcev, da imajo moderno urejene tovarniške prostore, svoje plantaže in trgovine. Kaj več pa o teh poklicnih tovariših res nismo vedeli.

Sredi meseca decembra smo se pa z njimi tudi spoznali. Na naše povabilo nas je obiskal njihov upravni odbor, z njimi so bili pa še drugi predstavniki podjetja ter njihovi športniki.

Prvo srečanje s tovariši s Hrvaškega je bilo v obratu Iris, kjer so si ogledali predvsem predelavo ribe in oljarno, zatem pa obrat Argo, kjer so pritegnili njihovo pozornost oddelki: predelava paradižnika, strojni oddelek, litografija, proizvodnja živil v prahu, juha, antipasta in skladišče zelenjave.

Skupni razgovor, ki je sledil temu ogledu, je pokazal, da imata »petelin« in »kokoš« enake probleme. Pogovor je tekkel o vsem mogočem in nova vprašanja so se sproti odpirala. Kako je z nagrajevanjem, kako s samoupravljanjem, z organizacijo dela, pa statut in delovne enote. Vsakdo je skušal iz svojega sobesednika iztisniti čim več tistega, s čimer se sam ukvarja v svojem kolektivu.

Po kosilu je bilo srečanje športnikov iz obeh podjetij. Naj bo to že sreča ali znanje v streljanju in namiznem tenisu, zmagovalci so bili gostje, v nogometu in šahu pa naši.

Se bolj prijeten je bil večer v »Belvederu«, kjer je predsednik upravnega odbora kombinata Slavko Jakša izročil predstavniku upravnega odbora »Podravke« sliko Izole, predsednik sindikalne podružnice Tomaž Pavletič predsedniku sindikata »Podravke« pokal za prijateljsko športno sreča-

nje, predsednik našega delavskega sveta Tihomil Javoršek pa je izročil predsedniku delavskega sveta iz »Podravke« inž. Zlati Kralj šopek nageljčkov. Ob tej priložnosti so gostje izročili našim športnikom spominske zastavice za prijateljsko srečanje.

Muzika in kozarček istrijanca sta pripomogla, da je bilo prijateljsko razpoloženje še popolnejše. Pokazalo se je, da so taka srečanja in izmenjava izkušenj ne le samo umestna, ampak celo potrebna. Mnogo bi se še pogovorili, toda pozna ura je klicala naše goste k počitku, kajti naslednje jutro jih je čakala nova pot preko Hrvatske Istre proti domu.

To je bil prvi stik večjega števila članov našega kolektiva s tovariši iz »Podravke«. Prepričani smo, da taki prijateljski odnosi rodijo obojestranske koristi, zato smo tudi z veseljem sprejeli njihovo povabilo, da jih na pomlad obiščemo.

Upokoјenci kot gostje v naši menzi

Med našimi upokoјenci

Kakor vsako leto je bil tudi letos za praznik republike sprejem za naše upokoјence.

V menzi obrata ARGO so se zbrali vsi, ki so zadnjih pet let pred upokoјitvijo delali v enem izmed podjetij, ki tvorijo današnji kombinat.

Nad sto bivših delavcev in delavk si je zopet ogledalo tovarno, v kateri so mnogi delali tudi vso delovno dobo. Vse jih je zanimalo, najraje pa je vsak pogledal svoje nekdanje delovno mesto. Najbolj pa so bili prevzeti ob pogledu na naprave v oddelku hranil v prahu. Saj to je bilo zanje res nekaj čisto novega, o čemer doslej niso imeli pojma. Nove stroje so videli tudi v oddelku juh in še drugod.

Lepo je bilo videti te sivolase starčke in ženice, ko so se ustavljali ob strojih, na katerih so nekdanj delali, kako je njihov pogled pobožal napravo, s katero so si nekoč služili kruh.

Tovarišica Bernarda pravi, da ko takole gleda delo in vrvež v tovarni, jo vselej zgrabi želja po tem življenju. V pokoju se kar ne more prav znajti; tovarna in kolektiv sta ji prirasla k srcu in to sedaj pogreša. Druga, ki jih šteje že čez sedemdeset, razlaga, kako je tu začela delati, ko ji je bilo 14 let. »Da, 1890 se je takrat pisalo. Bose smo hodile na delo 2 uri daleč, ker je bilo škoda obutve. Nad mestom smo pa nataknille čevlje, da smo šle po mestu bolj »štemane«. Res, hudo je

bilo takrat in srečne smo bile, če smo imele delo. Današnja mladina sploh ne doume, kaj ima in kako smo si kruh služili v tistih časih.«

Tako in podobno je tekel pogovor v vseh skupinicah, kajti od njihove mladosti do danes se je res mnogo spremenilo. Pri moških je tekla beseda tudi o upokoјitvi, višini pokojnine, priznani kvalifikaciji in plači. Videti je bilo, da so nekateri tu kar dobro

na tekočem in da vedo, od kdaj velja kak predpis. Res, tisti, ki so šli v pokoj pred leti, so tožili, da so z istimi pogoji ob upokoјitvi mnogo na slabšem kot njihovi tovariši, ki so šli v pokoj kasneje.

Po ogledu obrata ARGO je bilo skupno kosilo, kjer jim je glavni direktor Franc Karo na kratko obrazložil naše dosežanje uspehe ter načrte za bodoče.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Štirje najstarejši upokoјenci

Mladinska konferenca

V kombinatu je bila pred kratkim mladinska konferenca, ki je nakazala veliko pomanjkljivosti v delu mladinske organizacije in prinesla nekoliko zdravih in novih idej. Novoizvoljeno vodstvo organizacije je dobilo dobre smernice za svoje bodoče delo. Konferenca je ugotovila, da v preteklem letu ni bilo vidnih uspehov v mladinskem delovanju. Osnovna slabost organizacije je vodstvo samo. Nesposobnost in neenotnost mnenj in dela sta onemogočila vodstvu doseči želene uspehe. Iz tega sledi, da je osnovni problem mladinske organizacije kadrovanje, neenotnost nastopa in nezajemanje množice mladincev.

Ugotovljeno je bilo, da imajo vse obstoječe družbeno politične organizacije in tudi organi samoupravljanja precejšnje število mladih ljudi. Vodstvo mladinske organizacije ni bilo v stanju povezati se in vključiti v svoje delo prav te mladince, ki so rezerva kadrov. Novo vodstvo naj posveti temu vprašanju v bodoče več pozornosti.

Glede aktivnosti ali neaktivnosti mladine so ugotovili, da je mladina aktivna, saj so uspehi podjetja vezani na ogromno število mladincev, ki na delovnem mestu dokazujejo aktivnost in zavest. To ogromno rezervo članov organizacije je treba pritegniti, povezati njihove posamezne misli

(Nadaljevanje s 5. strani)

MED NAŠIMI UPOKOJENCI

Zanimanje upokojencev za razvoj kombinata priča, da se še vedno čutijo njegov sestavni del. Prav tako se veselijo vsakega uspeha, kot bi bili še vedno aktivni člani kolektiva.

Kakor vselej, kadar je vse židane volje, se je tudi tokrat oglašila pesem. Tovariš Marko Karbončič ne kaže, da je prekoračil že osemdeseto, s takim mladostnim zanosom mu privre iz srca pesem. Pomagačev mu ni manjkalo in zbor je bil hitro skupaj.

Pred zaključkom so stopili pred fotografsko kamero tisti trije, ki imajo že osem križev. To so Giusto Dagostini, Antonio Delise in Marko Karbončič. Ker pa ti »fantje« niso hoteli biti na sliki brez »dekleta«, se jim je pridružila še 78-letna Cecilija Delise, ki je najstarejša upokojenka.

Po tej svečanosti, ki je bila sicer skromna, pa toliko bolj pristrčna, je dobil še vsak povabljenec nekaj naših specialitet za domov. Zahvaljevanja ni hotelo biti konec. »To je res naš kolektiv. To so tovariši, ki se nas spomnijo tudi sedaj, ko so naše roke opešale.« S takimi izrazi hvaležnosti in veselega razpoloženja so se naši upokojenci razšli z željo, da se ob letu zopet vidimo.

in ideje, da bi se izkristalizirala enotna misel in okrepila mladinsko organizacijo.

Vse organizacije in organi samoupravljanja so vedno in bodo nudili pomoč mladinski organizaciji, vendar mora organizacija sama najti poti, po katerih naj okrepi delovanje.

Zaradi pomlajevanja načina dela mladinske organizacije je že

bil ustanovljen klub mladih proizvajalcev. Naloga novega vodstva je okrepiti klub in tako vključiti čim več mladincev v delovanje in upravljanje organizacije, osposobiti mladince za vsestransko delovanje in jih pripraviti, da bodo sposobni upravljati in odločati o problemih, ki jim jih postavlja današnja socialistična stvarnost.

Kooperacija

Kooperacija je oblika poslovnega sodelovanja. Treba je pojasniti, da to ni združevanje podjetij (integracija), pač pa poslovno tehnično sodelovanje.

Takšna oblika omogoča racionalno izkoriščanje finančnih in proizvodnih sredstev s skupnim reševanjem vseh ekonomsko tehničnih problemov ter s spremljanjem razvoja kooperacijskega sodelovanja.

Naš kombinat je že vzpostavil kooperacijske odnose s KOLINSKO tovarno hranil iz Ljubljane ter COOPERATIVO Export-Import iz Beograda.

Kooperacija z Kolinsko tovarno hranil obsega skupno proizvodnjo čistega kavovinskega ekstrakta, ki bo nosil naziv »Z D R A V - K A«. Priprave za sklenitev kooperacijske pogodbe so trajale dalj časa in po temeljiti finančno-tehnični presoji in ugotovitvi pozitivnih koristi skupnega sodelovanja je delavski svet na zasedanju dne 15. novembra t. l. sprejel in odobril predloženo pogodbo.

Proizvodnja je v polnem teku in proizvod se je že pojavil v prodaji na domačem tržišču.

Gotovo je, da bodo izdelek ugodno sprejeli vsi potrošniki, otroci in odrasli. Gospodinjam in materam bo olajšano zamudno pripravljanje in kuhanje otroške hrane, odpadla bo uporaba cikorijske, proje in drugega, ker ZDRAVKA vsebuje ječmen, slad, cikorijsko in smokve.

Koncentrat je v trenutku topljiv v vroči oziroma hladni vodi ali mleku. Proizvod ZDRAVKA je visoko kvaliteten ter presega kakovost podobnega inozemskega ekstrakta.

Sodobna, najmodernejša oprema novega obrata za proizvodnjo živil v prahu omogoča tako visoko kvaliteten proizvodnjo.

ZDRAVKO proizvodimo v dozah po 50 g, kmalu pa pridejo v promet tudi 100-gramske doze.

Na dozi je znak:

K O O P E R A C I J A
DELAMARIS - KOLINSKA

kar predstavlja skupno delo in sodelovanje obeh delovnih kolektivov.

Delovni kolektiv našega kombinata je temeljito razumel pomen vzpostavljanja kooperacijskih odnosov na osnovi dejanskih potreb, kar je bistvenega pomena za napredek našega celotnega gospodarstva.

V vedno večjem razvoju je tudi pogodba z beograjskim podjetjem COOPERATIVA Export-Import za predelavo suhih sliv, ki so v hostaphan vrečkah. Pod imenom DRINA BRAND so namenjene inozemskemu tržišču. O tej kooperaciji bomo poročali v prihodnji številki Našega glasa.

DELOVNEMU KOLEKTIVU DELAMARIS!

V imenu občinskega komiteja ZK ter vseh ostalih družbenopolitičnih organizacij vam čestitam k delovnim uspehom v tem letu v prepričanju, da bodo tem uspehom sledile nove delovne zmage.

Vaš kolektiv, ki je dosegel tako lepe rezultate tudi v krepitevi delavskega samoupravljanja in krepitevi socialistične demokracije, bo znal tudi v bodoče angažirati vse sile za razvoj svojega podjetja in celotne naše komune.

V tem pričakovanju vam želim v novem letu obilo uspehov na vseh področjih udejstvovanja, sreče in zadovoljstva.

Sekretar občinskega
komiteja ZK Izola
inž. Ivan Uran

Pozdrav predsednika SZDL Slovenije

Ko odpirate nov obrat vaše tovarne, pošiljam vodstvu in celotnemu kolektivu najprisrčnejše čestitke z željo, da bi obrat pomenil istočasno tudi novo osnovo za nadaljnji napredek vašega podjetja kot tudi ekvivalent zboljšanja življenjskih pogojev članov vaše delovnega kolektiva za vse tiste napore in sredstva, ki ste jih dalekovidno vložili v svoj nadaljnji razvoj. S to novo pridobitvijo postaja vaše, nekdanje ozko specializirano podjetje ribje industrije dejansko najmočnejše slovensko podjetje prehranske industrije, ki s svojimi že prilično širokim pro-

gramom proizvodnje zadovoljuje naš domači in inozemski trg. Vaše nenehne težnje po razvoju, modernizaciji, osvajanju nove proizvodnje naj vam bodo tudi v bodoče kažipot, ki ne zagotavlja splošnega napredka samo vašemu kolektivu, temveč pomeni tudi za vso našo skupnost pridobitev, ki naj obogati življenjske pogoje naših delovnih ljudi ter pome-
i še en člen verige mednarod-

nih gospodarskih izmenjav in zvez.

Dasi sem bil trdno namenjen prisostvovati otvoritvi novega obrata, je žal prišla vmes zadeva, ki mi je to onemogočila.

Verujte mi pa, da sem se v duhu z vami veselil otvoritve tako lepega obrata ter vam želim kar največ uspehov.

Tovariško vas pozdravlja
Albert Jakopič-Kajtimir
Ljubljana, dne 24. 11. 1962

Izobraževanje

Pred pol leta je delavski svet sklenil, da se mora do konca avgusta formirati center za izobraževanje. Tudi komisija za izobraževanje kadrov je o tem razpravljala in predvidela, da v ta namen da dva inštruktorja. Kaže, da je prav ta ideja o inštruktorjih zavrta ustanovitev centra. Mnogi menimo, da bi za začetek začeli preprosteje in bolj učinkovito tako, da bi za kakšno uro tedensko angažirali strokovnjake iz našega kombinata. Takšno izobraževanje naj bi ne bilo kampanjsko, pač pa smiselno in perspektivno organizirano. Vsi vemo, da si v mnogih stvareh nismo na jasnem, pa naj si bo to glede naših pravilnikov ali glede strokovnega dela v posameznih oddelkih. Mogoče bo kdo trdil, da se na svoje delo spozna bolj kot kdor koli. To je povsem verjetno in tudi hvale vredno. Vedeti pa moramo, da je lahko ozka specializacija tudi škodljiva. Delo delavcev mora biti vsklajeno. Več kot koristno je, če lahko v primeru potrebe drug drugega nadomestimo. Prav tako je pa tudi potrebno, da se zaradi lažjega opravljanja svojega dela spozna delo sodelavca, od čigar uspešnosti si sam odvisen.

Čakati na učilnice, inštruktorje itd. bi bilo odveč. Vse navedeno izobraževalno delo se lahko opravi v oddelku med delovnim časom. Takšno izobraževanje naj bi bilo obvezno in kolektivno. Zelim posameznikov pa bo kot doslej ustregla Ljudska univerza. Upamo, da bomo s takim delom kmalu pričeli, saj se nam bližajo meseci, ki so za to najbolj primerni.

Na pečenega janjčka je ostal samo lep spomin

LEPENA 1962

Počitniški dom v Lepeni je letos sprejel svoje prve goste na oddih 15. junija 1962 ter je bil odprt vse do 5. septembra 1962, dokler je bilo kaj interesentov — članov našega kolektiva. Dom je bil odprt skupno 81 dni. V tem času je v njem preživel svoj letni oddih 56 delavcev, 35 uslužbencev in 99 ožjih članov njihovih družin, skupaj 189 gostov. Razen tega je dom sprejel na oddih za nekaj dni še 11 tujih gostov, tako je bilo v sezoni v domu 200 gostov nasproti 143 gostom v lanskem letu. Obisk se je povečal za 39,86%.

V 81 dneh je bilo v tem letu 1686 nočnin, (lani 1052) ali za 60,3 odstotka več kot lani. Iz tega je razvidno, da so bile sobe s po-

steljami, katerih je 18, skozi vso sezono popolnoma zasedene. Razen tega je bilo še 228 nočnin v podstrešnih sobicah, ki imajo 9 skupnih ležišč, katerih se v prejšnjem letu gostje niso radi posluževali.

Iz leta v leto je med člani kolektiva vse večje zanimanje za počitnice v domu v Lepeni. Kaže, da bodo v bodoče kapacitete doma v Lepeni premajhne, da bi mogle zadovoljiti vse interesente, ki bi radi preživali svoj letni dopust v tem domu. Zato bo treba kmalu misliti na nakup še drugega počitniškega doma, tako da bi omogočili čim večjemu številu članov kolektiva, da bi preživali svoj letni oddih v zdravih gorskih krajih.

Delovna disciplina

Ob koncu leta, ko ugotavljamo svoje uspehe in morebitne neuspehe oziroma pomanjkljivosti v preteklem letu, je prav in pošteno, da pregledamo, kakšna je bila v tem času naša delovna disciplina.

So imeli naši disciplinski organi veliko dela? Kakšni so naši prekrški? Katere so najpogostejše kazni? Na vsa ta in podobna vprašanja dobimo jasne odgovore v knjigi evidence disciplinskih prekrškov.

Ze površen pregled te knjige nam pove, da v preteklem letu ni bilo veliko prekrškov. Če jih seštejemo, lahko ugotovimo, da so naši disciplinski organi intervenirali oziroma odločali vsega skupaj 57-krat. Glavni direktor je kot disciplinski organ izrekel 22 kazni, disciplinska komisija pa 35.

Kakšne so bile te kazni? Glavni direktor je izrekel 6 opominov, 3 ukore, 4 stroge javne ukore in 9 denarnih kazni v zneskih do 5 % od osebnih dohodkov za dobo enega meseca. Nekaj več kazni je izrekla disciplinska komisija, in sicer: 10 opominov, 2 ukora, 2 stroga javna ukora, 19 denarnih kazni v zneskih do 10 % od osebnih dohodkov za dobo do treh mesecev ter dva odpusta iz gospodarske organizacije.

So bile te kazni pravične? Dejstvo, da so se zoper nje pritožili samo trije in da je bila samo ena od teh pritožb ugodno rešena za pritožitelja, izključuje vsako možnost in potrebo, da kakorkoli kritiziramo naše disciplinske organe.

Na kakšen način so največkrat kršili delovno disciplino? Evidenca nam pove, da so bili naši prekrški najrazličnejši in da jih je zato nemogoče podrobneje opisati v krajšem sestavku. Vsak od njih ima namreč svoje specifičnosti, po katerih se razlikuje od drugih in predstavlja zato vprašanje zase. Kljub temu pa lahko razvrstimo naše prekrške v nekaj kategorij, glede na njihove skupne elemente. Če storimo tako, dobimo naslednjo sliko:

Zaradi neresnega in malomarnega opravljanja službenih dolžnosti je bilo izrečenih 9 kazni;

zaradi vinjenosti pri delu in dejanj, ki jih je pripisati takšnemu stanju — 6 kazni;

zaradi preprirov in preteпов — 6 kazni;

zaradi tatvin v tovarni — 4 kazni;

zaradi premajhne skrbi za delavcem zaupana sredstva podjetja — 11 kazni;

zaradi neposlušnosti, samovoljne zapustitve dela, neizvrševanja delovnih nalog itd. — 3 kazni;

zaradi poneverb, zlorabe položaja, okoriščenja na račun podjetja itd. — 4 kazni;

zaradi nepravilnih odnosov do podrejenih, nadrejenih in drugih sodelavcev — 2 kazni;

zaradi neopravičenih izostankov — 7 kazni;

zaradi drugih prekrškov — 5 kazni.

Poudariti je treba, da ne more biti takšen prikaz popolnoma točen, kajti vsaka kršitev delovne discipline po navadi nima znakov le enega od prekrškov, ki jih naštevata zakon o delovnih razmerjih in pravilnik o delovnih razmerjih podjetja. Največkrat se namreč zgodi, da ista oseba stori več prekrškov naenkrat, kaznovana pa je z eno samo kaznijo, ki je seveda prekrškom primerna. Tako n. pr.: vinjeni delavci običajno ne prekrši delovne discipline le s prihodom na delo v vinjenem stanju, ampak tudi s prepiri, nepravilnim odnosom do sodelavcev,

neizvršenjem delovnih nalogov itd. Takšen delavec je kaznovan z eno samo primerno kaznijo in je zato upoštevan v zgornjem prikazu kršitve delovne discipline samo enkrat. Kljub tej pomanjkljivosti prikaza pa bo vsak, ki je bil kaznovan, našel prav gotovo v njem svoje mesto. Še enkrat bo obžaloval storjeno dejanje in se bo mogoče potrudil, da ne bo nikoli več predmet takšnega neprijetnega razpravljanja.

S čim naj zaključimo ta kratek pregled naše disciplinske problematike? S kolektivno in soglasno obljubo, da bomo v najbližji bodočnosti izkoreninili prekrške v našem podjetju in s tem osvobodili člane disciplinske komisije in drugih disciplinskih organov njihovih nevhvaležnih dolžnosti. Takšno obljubo bomo prav lahko izpolnili, če se bomo na vsakem koraku zavedali, da živimo in delamo v takšni družbeni ureditvi, kjer so prekrški popolnoma nepotrebni in nesmiselni.

Dober nadzor, večji uspeh

Ko vršimo nadzor poslovanja, se ukvarjamo s presojanjem pravilnosti in nepravilnosti ter z odstranjevanjem le-teh.

Kontrola, revizija in inšpekcija so vrste nadzora, ki jih lahko uporabljamo pri nadziranju poslovanja podjetja. Sam nadzor pravzaprav pomeni, ali se v podjetju dela v skladu s predpisi (zunanji-notranji) ali ne. Se pravi, ko vršimo nadzor, ne proučujemo proizvodnosti dela, ne gledamo na to, ali je določeno delo bilo opravljeno najbolj optimalno, ampak proučujemo, koliko je v skladu s predpisi. Pravilnost izvršenega dela lahko ugotavljamo le tedaj, ko imamo zanj neke norme ali predpise. Jasno je, da je namen nadzora odpravljanje nepravilnosti. Predelavec se ne bo zadovoljil samo z ugotovitvijo, da proizvod ne odgovarja zahtevani kvaliteti, ampak bo odgovornega delavca prijavil disciplinski komisiji. Prav tako kot v tem primeru kaznovan odgovorni delavec bo v primeru, da slabo kvaliteto proizvoda ugotovi kontrolni laboratorij v skladišču, materialno odgovarjala vsa EE. Iz tega primera se vidi, da nadzor nima namena samo ugotavljati nepravilnosti, pač pa jih predvsem odpravljati.

V največ primerih s pravočasnim nadzorom bodisi v poslovanju ali v sami proizvodnji lahko nepravilnosti odpravimo.

Vsak delavec ali uslužbenec lahko pri svojem delu kontrolira samega sebe, ali pa ima nalogo,

da kontrolira druge. Pri reviziji in inšpekciji pa lahko sodeluje oseba, ki v delo, katero se nadzira, ni vključena. Se pravi kontrolni organ je lahko tisti, ki je organizacijsko povezan z nadziranimi pojavi. Šef, ki podpisuje korespondenco referentov, vratar, ki nadzira prihajanje in odhajanje iz podjetja, predelavec ali tehnični direktor, ki nadzira kvaliteto proizvodnje, so kontrolni organi, ki so z nadziranimi pojavi organizacijsko povezani.

Revizorji in inšpektorji s samim poslovanjem organizacijsko niso povezani, čeprav je lahko revizor tudi v delovnem razmerju s podjetjem. Vendar kot revizor, tako tudi inšpektor ne nadzira določenega dela stalno, pač pa le občasno.

Razlika med kontrolorji, revizorji in inšpektorji je tudi v tem, da kontrolorji vrše svoje delo med delovnim procesom ali takoj, ko je delovni proces zaključen. Revizorji in inšpektorji pa opravljajo nadzor šele naknadno.

Kvaliteta naših proizvodov torej ni odvisna od aktivističnih parol, pač pa od dobre organizacije in nadzora in seveda od kvalitete surovine, ki jo predelujemo.

Predelava suhih sliv

O predelavi suhih sliv še nismo pisali, zato nekaj besed o tej proizvodnji:

Ta proizvod izdelujemo v kooperaciji s »Cooperativo« Beograd, ki se ukvarja poleg drugega tudi z izvozom suhih in prepariranih sliv v vrečkah naše proizvodnje.

Redno predelavo suhih sliv smo začeli letos, ker pa ni problemov za prodajo tega proizvoda, iščemo novih poti in rešitev za povečanje te proizvodnje. Računati moramo na to, da bo prav ta proizvod prispeval svoj delež pri izvršitvi tako letošnjega plana kakor tudi plana za leto 1963. Predvidena proizvodnja prepariranih sliv se bo za prihodnje leto znatno povečala.

Zanimivo je primerjati letošnja proizvodnja z nalogami, ki nas čakajo v naslednjem letu. Vidi mo, da naloge v prihodnjem letu niso lahke ter bodo zahtevale maksimalno izkoriščanje vseh možnosti, da bomo to dejavnost skoraj šestkrat povečali.

Večji del letošnje proizvodnje ali skoraj 60% bo opravljeno v zadnjih mesecih tega leta. Tako povečanje proizvodnje na enem zapiralnem stroju smo dosegli s tehnično izboljšavo, ki teoretično stoo odstotno poveča zmogljivost varjenja vrečk. Praktično smo dosegli ca. 41% večjo produktivnost, če računamo povprečno število

Vsakdanji motiv iz oddelka predelave sliv

zaprthih vrečk v eni uri od prejšnjih 308 vrečk na 527 vrečk, ki jih sedaj stroj zvari v istem času. To predstavlja za 71% večjo izkoriščenost stroja kot poprej.

Z uporabo dveh novih strojev za varjenje, ki jih že imamo, se nam ne bo treba bati predvidenega plana prepariranih sliv. Največ skrbi bo s sterilizacijo, ki je ozko grlo. Prepričani smo, da bomo premostili tudi to težavo in tako opravili nalogo, ki smo si jo zadali.

vrste paprike in kumarice, ki jih moramo pospraviti v dveh mesecih. Ker so tudi druge povrtnine občutno trpele zaradi suše in je bila realizacija pogodb le 52%, razen zelenega paradižnika in kumaric, smo si morali zagotoviti potrebne količine povrtnin iz Srbije, Vojvodine in Makedonije. Pri tem smo se bali za kvaliteto, ker traja transport iz teh krajev po 5 do 8 dni in občutno primanjkuje primernih zaprtih vagonov.

Od povrtnin, ki smo jih nabavili v omenjenih krajih, so v glavnem prispele naslednje količine: zelene kumarice 35 vagonov, zelene paprike 25 vagonov, rdeče paprike 23 vagonov, zelenega paradižnika, svežega 12 vagonov, konzerviranega 7 vagonov in čebule 9 vagonov. To predstavlja 111 vagonov in če upoštevamo volumnsko težo vagona, je to ca. 200 vagonov.

Ker je odkup še v teku, in to predvsem cvetače in zelene, je težko navesti točno številko realizacije, vendar bo predvidoma prevzeto do konca leta skupno ca. 300 vagonov povrtnin. Spomladi bomo nabavili še ca. 100 ton zelenjave. S tem bodo potrebe do sredine leta 1963 pokrite.

Če smo pred dvema mesecema dan za dnem obiskovali naša skladišča za povrtnine oziroma dvorišča naših obratov, komaj verjamemo, da smo lahko takšne ogromne količine sploh pospravili, vskladiščili in konzervirali.

Predvsem moramo dati priznanje našim ženam, ki so v dneh velikega navala povrtnin priskočile na opmoč iz vseh oddelkov, in pa delavcem, delavkam in strokovnemu tehničnemu osebju, ki delajo pri tem. Vse je bilo pravočasno in lepo vskladiščeno. Letošnje izkušnje naj nam bodo napotilo za še boljše delo v bodoče.

Z zelenjavo smo preskrbljeni

Ker smo pred pripravami za razdelitev sestvenih površin pri kmetijskih organizacijah obalnega področja, je potrebno, da tudi mi vključimo svoje potrebe v plan njihove proizvodnje oziroma si zagotovimo potrebno surovino za leto dni naprej oziroma za obdobje od meseca junija 1963 do meseca junija naslednjega leta.

Pri tem pa moramo v kratkem analizirati naše dosedanje delo pri realizaciji pogodb in odkupov v tekočem letu, ki so še pravzaprav v teku.

Naše potrebe po povrtninah za proizvodnjo raznih vrst predjedi v tekočem letu so predvidevale nabavo 2.000 ton raznih vrst povrtnin, kar bi z 10% rezervo zadostovalo za našo proizvodnjo.

Da bi si zagotovili potrebno surovino, smo sklenili s tukajšnjimi zadrugami pogodbe za potrebno količino blaga, vendar so se glede na možnosti ugodnega plasmana predjedi, predvsem izvoza, potrebe sredi leta povečale, tako da je bilo potrebno preskrbeti svežih povrtnin za povečani plan predjedi; to je od prvotnih 200

vagonov na 378 do 400 vagonov. Pri tem ni upoštevan fižol, ki ga potrebujemo za proizvodnjo predjedi »picnik«, pri katerem se bo proizvodnja dvajsetkrat povečala nasproti letošnjemu letu.

Vse do meseca junija so potekale priprave in posetve pri drugih v redu, tako da smo bili prepričani o zadovoljivi letini.

Že v mesecu juliju pa smo ugotavljali, da bo zaradi trajajoče suše letina občutno slabša in tudi kvaliteta blaga nezadovoljiva. Z druge so nas obvestili, da ne bodo izpolnile pogodbenih obveznosti, če bo suša še trajala.

Najbolj je pri tem trpela proizvodnja industrijskega paradižnika, ki je nekako prvi artikel pri pričetku odkupa. Od zaključenih 480 vagonov je prispelo le 245 vagonov in smo morali za pokritje potreb nabaviti koncentrat iz Makedonije.

Od povrtnin, ki so nam potrebne za proizvodnjo predjedi, naj omenimo tiste, za katere je rok zorenja in pobiranja zelo kratek in jih je treba pravočasno nabaviti in pevzeti. To so predvsem razne

Ima jastog klešče ali ne?

Tovarišica Z. je kupila lepega, velikega jastoga in to je drugo jutro povedala tovarišu K., ki se spozna na nazive rakov, kakor jih uporabljajo Dalmacija. Ker je tov. Z. povedala, da je imel jastog velike klešče, je rekel tov. K. takoj, da to ni bil jastog in so jo pač osleparili. Ker se nista mogla zediniti, sta stavila, ne vem kaj, ona, da ima jastog klešče, on da jih nima. Na žalost sta prišla k meni, naj razsodim. Prvi trenutek sem bil prepričan, da jih ima, toda staviti s tov. K. nisem hotel. Okrog 15 let je od tega, ko sem pisal o lovu na rake v »LOVCU« in od tedaj me niso več zanimali. Ko sem zadevo premislil, sem bil zares prepričan, da ima jastog klešče, namreč Homarus vulgaris, dočim je tisti rak, ki jih nima, rorog, t. j. Palinurus vulgaris. Vendar: kako je mogel priti strokovnjak do tega napačnega mnenja, da jastog nima klešče? Očividno, ker zamenjuje Homara s Palinurom, toda — kako je moglo v praksi do tega priti? Eh, kaj! Zmešnjav smo imeli že dosti, še ena več, pa je! Tega pa nisem mogel odgovoriti tov. Z. in K., moral sem ugotoviti, kako je zmešnjava nastala, iskal sem in sem našel zmešnjavca, ki pa je na drugi strani zelo spoštovan strokovnjak pri raki: F. GRUBIŠIČ: »Jastog i hlap«. Brošura je izšla kot 1. knjiga »Male ribarske biblioteke« 1954. leta v izdaji Udruženja morskega ribarstva Jugoslavije, Reka. Za tov. F. G. je Palinur jastog in Homar rorog ali razog. Ribič najbolj ve, kateri je Jastog-Homar in kateri rorog-Palinur, toda... če mu ukažeš, in to ukaže tisti, ki odkupi, to je trgovec, ki hoče roroge prodati za jastoge, ker je pač jastog ime, ki pomeni najboljšega raka, ki je najdražji, tedaj se ribič drži tistega imena, ki ga hoče gospod, odnosno gospoda z napačnim imenom — opehari! Tako je bilo stoletja in stoletja. Še bolje nam bo razumljivo, če pomislimo, da južna obala nima jastogov-Homarjev v izobilju, kakor jih ima severna: torej je treba konkurirati severni obali, ki ima jastoge, tako da imenujem roroga — jastog.

Požvižgati se na ves svet, kako po svetu imenujejo rake, tudi na hrvatsko Akademijo, kako ona določa v svojem Rječniku, požvižgati se tudi na naravoslovca, kakor je naredil tov. F. G., je pa le malo prehudo.

Ze po družini se oba raka razlikujeta: rorog-Palinur sodi v družino Loricata, dočim je jastog iz družine Astacina. Odtod ima tudi ime: jastog! Astacus = jastog! Imeni se skladata črka za črko. Naši ribiči so seveda dobili

to ime od italijanskega astaco, dialektično tržaško aštice. Sklada se torej tudi naglas: aštaco — jastog. Jastoge delimo v sladkovodne (astacus fluviatilis) in morske (astacus gammarus). Zato so naši morski jastogi Homarji, med njimi najbolj dragocen Homarus vulgaris. Njegova značilnost so velike, močne klešče. Torej je tov. Z. kupila pravega jastoga!

Ta rak, Homarus, je znan po vsem svetu kot najboljši, zato je falsifikacija zaman! Nemci ga imenujejo Hummer in po tem nazivu ga poznajo Rusi in Poljaki kot homer ali homar. Mislim, da ne bi bilo priporočljivo prodati jim pod tem imenom roroga, ki nima klešče, če se prej ne naredimo naivne v oferti in rečemo, da so ti raki »scherenlose Hummern«

in nam Nemci potrdijo, da kupijo tudi — Langusten!

Tisto, kar južna obala imenuje »jastog«, je namreč rorog ali razog, francosko langouste, italijansko arigusta ali tukaj, po domače, aragosta, ang.-ameriško Lobster (Rock Lobster ali Spiny Lobster), ki je Palinurus vulgaris, kakor se F. G. lahko prepriča v ameriškem zakonu. Toda pri nas je često tako, da »ko zna zbrku bolje — široko mu polje!« Če imamo samo malo tistega »spirita«, ki se imenuje jezikovni čut, bomo takoj čuli zašumeti v ušesu, da je jastog astacus, aštaco in rorog aragosta.

Zmešnjave, ki si jo tov. F. G. želi, v resnici ni, torej jo je ustvaril na ta način, da so napačni nazivi (po njegovem!) nastali pod »uplivom Talijana«, namreč da je Homarus jastog in Palinurus rorog, saj je jasno »ko pasulj«, da smo mi Jugoslovani naučili Italijane, kako je treba imenovati rake!
A. Makarovič

Pogovor dveh športnih ribičev

Tine: No, Miha, ali si kaj ulovil?

Miha: Že tri ure čakam, pa nič! Sicer pa, kako pa naj sploh kaj ulovim, ko sta mi pravkar dva ribiča s čolnom spustila ribiško mrežo tik pred nos. Ali ne vidiš plovcev?

Tine: Saj res. Ali veš, kaj si jaz mislim o vsem tem? Tak način lova bi morali preganjati ali pa ga sploh prepovedati.

Miha: Prav imaš, Tine, saj če tako gledamo, športnega obalnega ribolova sploh ni več.

Tine: Kako pa naj bi bil, če pa vse dobesedno preorjejo z vesli in pretolčejo s kamni, navezanimi na vrvi.

Miha: Meni se zdi, pa čeprav se na to kdo ve koliko ne razumem, da s takim načinom lova ne koristimo naši obali in morju.

Tine: Jaz pa sem slišal, da je drugje tak ribolov prepovedan.

Miha: Tudi jaz bi ga prepovedal. Čudno se mi zdi, da se v našem mestu ničesar ne ukrene proti temu.

Tine: Veš kaj, Miha, ne bi bilo napak, če bi se vsi športni ribiči — tako mi, ki lovimo z obale,

kot tisti, ki lovijo s čolni in obsojajo tak način vandalskega lova — združili v športno društvo, ker bi le tako lahko nastopili proti škodljivcem.

Miha: Na žalost pa ugotavljam, da na tak način ribarijo tudi nekateri naši ribiči, ki so člani našega kolektiva.

Tine: Res je.

Miha: Kaj nisi opazil, da se tak način ribarjenja ponavlja ponedelki in ponoči? Ko je polna luna in so ladje povečini v domači luki, takrat je šele »halo«!

Tine: Seveda sem in vem tudi to, da je za te ljudi po postranski zaslužek, ki ga izsiljujejo na račun lepote in vseh užitkov, ki bi jih naše morje in športni ribolov lahko dala ne samo peščici ljudi, temveč vsem nam in vsem tistim, ki obiščejo mesto in naše slovensko morje.

Tine in Miha

Zadružno gradbišče

Stanovanjska zadruga, ki so jo nekateri člani našega kolektiva ustanovili že pred dvema letoma, je letošnjo pomlad pričela konkretno delati. Neizkušeni v takem delu, a polni volje so tedaj pričeli s pripravljalnimi deli na področju bivše Lesne galanterije. Stare zgradbe so se počasi spreminjale v ruševine, iz katerih so zadružniki zbirali uporabni material in ga čistili. Delavski svet podjetja je zadrugi prodal ta material za 930.000 din. Pol leta so ti zadružniki popoldne za popoldnevom opravljali ta dela. Za to so porabili več kot 6500 ur, kar daje vrednostno okrog 1.300.000 din dela. Vse to delo in zavlačevanje okrog načrtov je zavleklo pričetek gradnje do septembra. Izgubljeni so bili najboljše dnevi za gradnjo. Toda izkazalo se je, da zamujeni čas le ni bil toliko zamujen. Kaže, da so se v tem času psihično in fizično toliko utrdili, da so gradbena dela, kakor hitro so stekla, tudi hitro napredovala.

Sprehod na področje bivše Lesne galanterije je danes prav gotovo eden od najbolj zanimivih izolskih sprehodov. Kako se je tu v kratkem času vse spremenilo! Skoraj čez noč je tu zraslo dvanajst hiš, ki kar tekmujejo med seboj, katera se bo prej pokrila s streho. Iz prej najbolj zanemarjenega področja nastaja sedaj celo naselje, ki obeta biti pravi okras Izole.

Naše zadružnike čaka še mnogo težavnega dela. Ne gre namreč le za to, da si zgrade hiše. Pred nji-

mi je še izgradnja dveh cest ter ureditev celotnega področja. Gotovo bo vse to trajalo še leta. Toda zadružniki so polni dobre volje in vztrajnosti. Računajo, da se bodo do prihodnje jeseni že vselili v svoja stanovanja. Potem bo vse lažje, saj ne bo treba hoditi z vseh strani Izole takoj po delu v tovarni na gradbišče. Potem bodo tam doma in delo okrog hiše bo mnogo prijetnejše in lažje kot sedaj.

Vsak obiskovalec, ki se spusti v pogovor s kakim zadružnikom,

Strojepisne so se pomerile

Da bi dobili nekak splošen pregled o spretnosti, hitrosti in natančnosti naših strojepisk, so se te pomerile v svojem znanju. Vseh, ki imajo opravka s pisalnim strojem, je v kombinatu kar precej, vendar je bilo povabljenih k temu tekmovanju le 27 tovarišic, to je tistih, ki jim je strojepisje vsakodnevno in edino delo, ter tistih, ki so se strojepisja učile in ga danes uporabljajo samo priložnostno.

Ker je bil sestav tako raznolik, je zelo različen tudi uspeh. Tekmovalke so pisale pet minut in v tem času napravile od 461 do 1914 bruto udarcev.

Prepisovale so enoten tekst, ki govori o razvoju luke Koper. Vsaka napaka jim je zapravila deset udarcev.

Komisija in vsakdo, ki je videl to dirko na pisalnih strojih, je ugotovil, da je bila to bolj preiz-

vselej tudi vpraša: kaj pa sredstva, jih ne bo zmanjkalo? Koliko bodo te hiše stale? Imate točne predračune? Na ta vprašanja vsi zadružniki enako odgovarjajo: Ne vemo. Napravili bomo, kar se bo največ dalo, vsekakor toliko, da se bomo vselili. Kako trdna volja in upornost!

Dosedanji rezultati kažejo, da bodo uspeli. O tem so naši zadružniki prepričani. Prepričani pa so tudi, da jim vso to silo daje prav zadružno delo, medsebojna pomoč in spodbuda.

kušnja živcev in hladnokrvnosti, saj so se nekaterim od zmedenosti roke tresle, četudi so sicer dobre tipkarice.

Ceprav je imela organizacija tega preizkusa nekatere pomanjkljivosti, je objektivni rezultat pokazal, da imamo v kombinatu vrsto odličnih strojepisk. Naj navedemo samo prvih pet (številke pomenijo: prva udarcev, druga napak, tretja udarcev na minuto):

1. Angelca Bunc	1914	34	315
2. Majda Habjan	1533	11	285
3. Marija Pirker	1495	11	277
4. Magda Potočnik	1436	11	265
5. Andrejka Baloh	1349	14	252

Da bi ojunačil svoje sodelavke, je »izven konkurence« sedel za pisalni stroj tudi tovariš Zvonko Grahek in se plasiral na deseto mesto med vsemi tekmovalkami.

Ker so tudi ostale tovarišice dosegle zelo dobre rezultate, bi bilo prav, da bi v bodoče organizirali tekmovanje po kategorijah. Za dosežene uspehe vsem strojepiskam čestitamo in želimo za prihodnjic manj treme.

Kako razpravljaš?

Naši uspehi se bodo povečali, če bomo upoštevali naslednja splošno priznana načela:

Če se s kako stvarjo ne strinjaš, se najprej vprašaj, če se izplača, da prodiraš z lastnim mišljenjem. Kakšne koristi ima celota in ali se bo priznalo, da imaš prav. Spremembe se lahko opravičijo samo, če predstavljajo stvarna izboljšanja. V nasprotnem primeru bodo izzvale samo negodovanje tistih, katerih delo se kritizira. Nezadovoljstvo sodelavcev predstavlja vedno izgubo.

Potrudi se, da se vedno upošteva tudi drugi razlogi, kakor smatraš samo po sebi umevno, da se upoštevajo tvoji. Seveda je pri tem treba razpolagati s predlogi in ne zastopati samo lastno stališče.

Če kljub odprti diskusiji ne pride do sporazuma, pomisli o tem, če je neobhodno potrebno, da se zadeva reši. Šele potem naj odloči višji položaj.

Ne govori o odsotnem drugače, kakor bi govoril v njegovi prisotnosti. Vprašaj se, če je res potrebno, da poveš to, kar ti je ravno prišlo na misel.

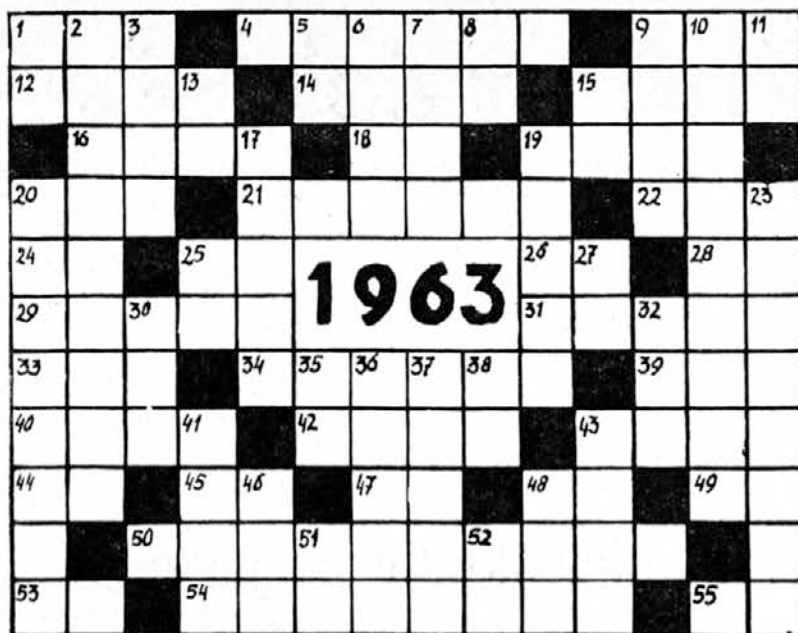
Najprej je treba misliti, potem govoriti in šele potem pisati.

Če je nekaj narobe, je vedno bolje, da se skupno reši način, kako to popraviti, kakor pa iskati krivca. V vsakem primeru poišči vzroke neuspeha najprej pri sebi ali v svoji EE in ne izgubljal časa z dokazovanjem odgovornosti svojega tovariša in sodelavca.

Vsi vlečemo za isto vrv, toda na žalost dostikrat v različnih smereh.

Vrednost točke

	oktober	november
Riba Iris	1,1598	1,0780
Predjed	1,0430	1,1614
Oljarna	1,0879	1,0427
Zabojarna	1,1514	1,1543
Pločevinasta embalaža	1,1082	1,1124
Litografija	0,9762	1,1271
Paradižnik	1,1679	1,030
J u h a	1,0794	1,1871
Mehanična	1,0406	1,0364
Mizarska	1,0071	1,0349
Elektro delavnica	1,0259	1,0290
Zidarji	1,1670	1,1710
Mehanična delavnica Riba	1,0128	0,9889
Sodarska	0,9821	1,0205
U p r a v a	1,4050	1,1454
Garaža	1,4341	1,359
Kotlarna Argo	1,1088	1,1391
Kotlarna Iris	1,1485	1,0759
Skladišče Argo	1,0579	1,120
Skladišče Iris	0,9965	1,0635
Interni transport	0,9270	—

Novoletna križanka

VODORAVNO: 1. grška črka, 4. 16, 19, 42 in 50. čestitka uredništva »Našega glasa«, 9. Rdeči križ Slovenije, 12. narod, ki mu je vladal Alarih, 15. rimski cesar, 18. osebni zaimek, 20. kratica poštne službe, 21. južni sadeži, 22. ptica severnih morij-njorka, 24. oranje, 25. oziralni zaimek, 26. predlog, 28. znamke tovornjakov, 29. popisovanje, 31. šolska potrebščina, 33. kratica oblastnega organa, 34. trdost, 39. vrsta, 40. pripadnik angleške konzervativne stranke, 43. del pluga, 44. narodna republika, 45. komunalna banka, 47. povratni zaimek, 48. kemični znak za molibden, 49. veznik, 53. kadar, 54. spreminjati se v oglje, 55. egipčanski bog.

NAVPIČNO: 1. vas pri Ljubljani, 2. nadzornik, 3. težinska enota, 5. grška črka, 6. moško ime, 7. vas pri Idriji, 8. stavčna nikalnica, 9. veliko rešeto, 10. nevarni plazilci, 11. kuhinjska začimba (srbohr.), 13. rimska številka štiri, 15. nikalnica, 17. ledvica, 19. žensko ime, 20. človek, ki potuje, 23. bojevita, huda ženska, 25. oziralni zaimek, 27. površinska mera, 30. začimba, 32. števniki, 35. vrsta žita, 36. nasprotje od »leves«, 37. sestavina olj, 38. osebni zaimek, 41. ribje jajčece v četrtem sklonu, 43. luknje v zemlji, 46. turški plemič, 48. kratica velikega mariborskega podjetja, 51. dva soglasnika, 52. prislov.

★

REŠITEV KRIZANKE V PREJSNJI STEVILKI

VODORAVNO: 1. pontoni, 6. šeststo, 12. oba, 13. do, 15. or, 16. vek, 17. lopa, 19. živel, 22. mila, 23. Elemi, 25. akter, 26. devetindvajseti, 30. IT, 31. niz, 32. VS, 33. Kin, 34. cik, 38. november, 40. na, 41. omeli, 43. devica, 45. omara, 47. riba, 49. edina, 50. rta, 52. cinič, 54. pekarna, 55. tlačana.

NAVPIČNO: 1. poledica, 2. oboletti, 3. napev, 4. od, 5. nož, 7. eol, 8. sr., 9. svitek, 10. teletina, 11. Okarina, 14. IV., 18. amen, 20. ion, 21. ekv. MKS, 24. itinerar, 25. Ajševica, 27. Izola, 28. dve, 29. avber, 35. komik, 37. vi, 38. MD, 39. ribič, 42. mana, 44. cena, 45. ode, 46. et, 48. ika, 49. ep, 50. at, 53. in.

★

Pravilne rešitve so poslali: Marica LJUBENOVIC, Pija PRODAN, Miro MARTELANC in Leo GARZAROLLI.

★

Mnogi reševalci so imeli »smolo« pri smoli in so pri vrsti smole elemi napisali elema, s čimer so pokvarili še itinerar.

Zreb pa je določil nagrado Leu GARZAROLLIJU.

O lepi besedi

Lepa beseda lepo mesto najde, pravi pregovor. In dober predpostavljeni ve, da je uspeh dela njegovih sodelavcev v mnogočem odvisen od tega, kako se izraža.

Ne recite:

Preveč zahtevate od mene, pomagajte si sami.

Recite:

S sredstvi, ki jih imate, lahko storite to in ono, pokličite me kasneje, pa bomo skupaj pogledali, kaj se da še storiti.

Ne recite:

Vaše delo je podpovprečno.

Recite:

Lahko bi boljše delali, pokazal vam bom kako.

Ne recite:

KIT ZADOSTUJE

Ameriški pisatelj Mark Twain je urejal v nekem listu rubriko »Vprašanja in odgovori«. Nekoč je dobil pismo, v katerem je pisalo: »Slišal sem, da ribe zavoljo fosfora, ki ga vsebujejo, ugodno vplivajo na razvoj možganov. Ali mi lahko poveste, koliko rib bi moral jesti?«

Mark mu je odgovoril: »Za vašo potrebo bi zadoščal srednje velik kit!«

NESPEČNOST

Tini: »Če popijem tri skodelice kave, že ne morem spati.«

Toni: »To ni še nič, jaz poznam nekoga, ki ne bo mogel spati zaradi kave, ki je še v zrnju.«

Vedno napačno razumete moja navodila.

Recite:

Ce me ne razumete, vprašajte me ponovno, raje vam povem večkrat, kakor pa da bi delali napake po moji krivdi.

Ne recite:

Bojim se, da bo delo pretežko za vas.

Recite:

Namen imam to delo zaupati vam, kaj mislite in kaj predlagate.

Premislite, pa mi potem povejte.

Ne recite:

To se mi zdi čudno od vas.

Recite:

Čudim se, da vi...

Ne recite:

Janez je boljši od vas, lahko vam je za vzgled.

Recite:

Priporočil sem vas Janezu, kadar potrebujete kakšno pojasnilo, se pogovorite z njim.

Ne recite:

Zdi se mi, da je naloga pretežka za vas.

Recite:

Se malo truda in nalogo boste lahko izvršili.

Ne recite:

Pa me vendar ne boste učili.

Recite:

Poslušam vas in tudi sam imam nekaj izkušenj pri delu, pa vam bom povedal svoje mnenje. Videli boste, da so moja navodila isto, kar vi sami hočete.

Ne recite:

Ali vam nisem rekel?

Recite:

Sedaj tudi sami vidite, da moje predvidevanje ni bilo napačno.

'NAŠ GLAS' izdaja kolektiv konzervne industrije »DELAMARIS« Izola — List urejuje uredniški odbor: Tihomil Javoršek, Avgust Brezavšček, Zvonko Grahek, Tomaž Pavletič, inž. Gabrijel Cotič, Emil Pugelj, Vili Može, Savo Kapelj, Miro Banovac, Miro Strancar, Ludvik Ferik in Ado Makarovič — Odgovorni urednik AVGUST BREZAVŠČEK, Izola, Brkinska 10 — Tiska tiskarna CZP Primorski tisk v Kopru.